

Z obsahu tohto čísla:

- **Aký bol rok 2013 pre obec – aký bude rok 2014?**
- **„Zaslúžilí“ murári spomínali: tak sa stavali Doľany**
- **Zabudnuté príbehy rodákov: zbrojár z Ompitála**

◀ Keď sa ešte veža nad potokom dala opraviť svojpomocne: zľava Milan Vranko, Marián Slaninka st., Miroslav Hrdlička, Miroslav Drška, Alojz Slaninka, Jozef Vranko, Imrich Gajdošík, Viktor Hutár. Foto k článku o našich murároch na strane 4 – 5.

Drahí Doľanci,
chcem vám predstaviť osobnosť roka 2013, ktorá je víťazom ostro sledovanej prestížnej ankety o titul Osobnosť roka amerického týždenníka Time - podľa očakávania sa ňou stal pápež František. V anke- te sa zhodli editori a redaktori prestížneho magazínu Time preto, že hlava Katolíckej cirkvi mala podľa nich v roku 2013 najväčší vplyv na svetové politické, ale aj mediálne dianie. František podľa Time „prinesol pápežstvo na ulicu“.

Ponúkam vám v tejto súvislosti zopár myšlienok z novoročného prí- hovorov a želanie do nového roku od tohto veľkého muža:

„Drahí bratia a sestry, dobrý deň a šťastlivý nový rok!

Na začiatku nového roka sa ob- raciam na vás všetkých s priáním pokoja a všetkého dobra. Téma tohto Svetového dňa pokoja (1. ja- nuár) je „Bratstvo ako základ a ces- ta k pokoju“. Bratstvo: v línii mo- jich predchodcov, počnúc Pavlom VI., som rozvinul túto tému v po- solstve, ktoré je už dostupné a ktoré

dnes symbolicky všetkým odovzdá- vam. Zakladá sa na presvedčení, že všetci sme deťmi jediného nebeské- ho Otca, patríme do tej istej ľudskej rodiny a zdieľame spoločný údel. Z tohto vyplýva pre všetkých zodpo- vednosť konať tak, aby sa svet stal spoločenstvom bratov, ktorí sa reš- pektujú, prijímajú sa vo svojich od- lišnostiach a prejavujú si vzájomnú starostlivosť. Okrem toho sme po- zvaní uvedomiť si prítomnosť ná- silia a nespravodlivosti v toľkých častiach sveta, ktoré nás nesmú ne- chať lahostajnými a nečinnými. Pre vybudovanie naozaj spravodlivej a solidárnej spoločnosti je potreb- né úsilie všetkých.

Včera som dostal list od isté- ho pána, možno jedného z vás, kto- rý ma oboznamuje s jednou rodin- nou tragédiou, a následne vymenú- va toľké dnešné tragédie a vojny vo svete, a pýta sa ma: „Čo sa to deje v srdci človeka, že ho to vedie k pá- chaniu všetkých týchto vecí?“ A na- koniec hovorí: „Je čas zastaviť sa.“ Aj ja som presvedčený, že nám pro- speje zastaviť sa na tejto ceste ná-

silia a usilovať sa o pokoj. Bratia a sestry, stotožňujem sa so slovami tohto človeka: Čo sa to deje v srdci človeka? Čo sa to deje v srdci ľud- stva? Je čas zastaviť sa!

Zo všetkých kútov zeme dnes veriaci vysielajú modlitbu, aby vy- prosili u Pána dar pokoja a schop- nosť zaniest ho do každého pro- stredia. V tento prvý deň roka nech nám Pán pomôže rozhodnej- šie nastúpiť na cestu spravodlivosti a pokoja. Začnime doma - dobre? Spravodlivosť a pokoj doma, medzi nami. Začína sa doma a potom sa ide ďalej, k celému ľudstvu. Avšak musíme začať doma. Nech Duch Svätý pôsobí v srdciach, nech uvoľ- ní uzavretosť a tvrdosť a nech nás zjemní pred bezbrannosťou dieťaťa Ježiša. Pokoj si totiž vyžaduje silu miernosti, nenásilnú moc pravdy a lásky.“

Drahí Doľanci,

chcem vám popriať v roku 2014 veľa dobra, pokoja a lásky vo va- šich rodinách,

Ján Buček, farár

Aký bol rok 2013?

Začiatok roka je už tradične v znamení bilancovania, ako sme uzavreli ten predchádzajúci a čo by sme všetko chceli dosiahnuť v tom novom. Spolu so starostom sme sa podrobnejšie pozreli na stav obce v tých najdôležitejších oblastiach. Ako sme teda na tom v Doľanoch na začiatku roka 2014?

Vo všeobecnosti sa dá povedať, že rok 2013 bol v našej obci pokojný, bez väčších problémov. Obecný rozpočet, nastavený už niekoľko rokov na maximálne úsporný režim, sa podarilo dodržať, či dokonca v porovnaní s rokom 2012 znova ešte o čosi viac ušetriť na nákladoch. Prispeli k tomu napríklad aj také „maličkosti,“ že starosta používa svoj súkromný mobil ako služobný, alebo v úrade pracuje na vlastnom počítači, pretože tie obecné sú už zastaralé, málo výkonné a ich výmena za nové by tiež čosi stála. Presné čísla budú známe až po rekapitulácii celého roka, keď bude Obecné zastupiteľstvo schvaľovať záverečný účet. Pokračovalo riadne splácanie úveru za projekt rekonštrukcie verejných priestranstiev, výstavby ihrísk a chodníkov – obec tento úver vlni po troch rokoch splatila.

Čo nás čaká

Aj v minulom roku prebiehali malé stavebné úpravy a rekonštrukcie podľa finančných možností obce. Začalo sa s prestavbou Domu smútku, o ktorej podrobnejšie píšeme na inom mieste. Pripravila sa projektová dokumentácia na úpravu chodníkov a zriadenie prechodu pre chodcov pri základnej škole, takže tento rok už prebehnú samotné stavebné práce. Začiatok stavby „Záchytného objektu plavenín a splavenín“ na potoku nad baňou sa posunul na rok 2014, pretože Slovenský vodohospodársky podnik musí ešte doriešiť dlhodobý prenájom pozemkov od štátnych lesov, na ktorých bude stavbu za 80 tisíc eur realizovať.

Vyplatilo sa!

Po celý vlnajší rok už sme v obci svietili novými lampami, ktorých výmena sa dokončila v priebehu roka 2012. Len si pripomeňme, že výmena

96 pouličných lúčok stála obec 9600 eur a podarilo sa na ňu získať dotáciu 1500 eur z BSK. Okrem toho, že dedina je teraz primerane osvetlená, bez porúch a na minimum klesli náklady na opravu starých svietidiel. A čo je hlavné – za zníženie spotrebu elektrickej energie sa vďaka novému osvetleniu podarilo ušetriť za vlnajšok vyše 2500 eur, čo znamená, že investícia do nového osvetlenia sa vráti už do troch rokov. Obci tiež klesli zálohové platby za elektrinu.

Bezpečnosť v obci

Podľa vyjadrenia kpt. Mgr. Pavla Jurana, riaditeľa Obvodného oddelenia Policajného zboru v Modre, patrí bezpečnostná situácia v obci Doľany medzi jednu z najlepších z celého služobného obvodu OO PZ Modra. Za vlnajšok boli na OO PZ v Modre prijaté 4 oznámenia o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že bol v katastri obce spáchaný trestný čin. Išlo o dva trestné činy krádeže a jeden trestný čin poškodzovania cudzej veci. Najzávažnejší skutok, ktorý bol spáchaný v obci Doľany v mesiaci máj 2013, bol zločin nedovoleného ozbrojovania, ktorý bol policajtmí OR PZ Pezinok objasnený.

Priestupky v norme

Polícia tiež v priebehu roka u nás riešila tri majetkové priestupky (dvakrát poškodzovanie cudzej veci a raz krádež) a jeden priestupok na úseku životného prostredia, kedy páchatel neoprávnene založil skládku odpadu v katastri obce. Priestupky na úseku narúšania občianskeho spolunažívania sme v obci nezaznamenali. A dobrá správa nakoniec – rok 2013 sa u nás zaobišiel bez požiarov, hasiči zaznamenali výjazd len k jedinému požiaru

v častovskom chotári a mali jeden technický zásah pri odstraňovaní nánosov zeminy po silnom daždi. Okrem toho naši hasiči ako každý rok asistovali pri žatve, ďalej pri čistení Bosniackeho potoka, na Majstrovstvách Slovenska v jazde na lavóroch, na koncertoch Horkýže Slíže a na ďalších akciách.

Odpad „vyrábame“ všetci

V Doľanoch sme v roku 2013 vyprodukovali 240,59 t netriedeného odpadu, čo je napriek nárastu separovaného odpadu viac, ako v roku 2012, keď sme „vyprodukovali“ len 216,68 ton domového odpadu. Pritom sa zvýšil aj veľkoobjemový odpad (kontajnery) z 10,5 na 11,9 tony.

Obyvatelia obce vyseparovali 19,81 t odpadu, a 8,28 t papiera sa podarilo vyzbierať žiakom Cirkevnej základnej školy. Vďaka školskému zberu má papier najväčšie zastúpenie v separovanom zbere, na druhom mieste sa v obci Doľany umiestnilo sklo. Ak budeme riadne a všetci separovať a znížime aj množstvo komunálneho odpadu, budú sa môcť v budúcnosti znížiť poplatky za odpad, ktoré ostávajú pre tento rok rovnaké ako boli v roku 2013 a sú stále najnižšie z okolitých obcí.

Zimné chodníky

Pofadovica narobila značné problémy na obecných chodníkoch a viacerí z vás sa sťažovali, prečo ich obec neudržiava. Nuž, pravda je taká, že za čistenie chodníka podľa platného VZN „zodpovedá vlastník, správca (užívateľ) príslušnej nehnuteľnosti,“ aj keď sa chodník nachádza na obecnom pozemku. Pod pojmom čistenie sa podľa tohto VZN rozumie „povinnosť kropiť a zametať, odstraňovať odpadky a iné nečistoty, blato, burinu, v zimných mesiacoch sneh (denne).“ Obdobné pravidlá

platia vo všetkých obciach a mestách, a to aj v prípade, že chodník je od príľahlej nehnuteľnosti oddelený zeleným pásom. Chodníky v obci pomáha dobrovoľne udržiavať s malou mechanizáciou p. Chládek, ale v prvom rade by sa o ich údržbu a čistenie teda mali starať vlastníci príľahlých nehnuteľností.

Dopravná situácia

K dopravnej situácii v obci sa konalo zhromaždenie občanov 22. januára t.r. v KD. Prítomní sa zhodli na týchto návrhoch na riešenie dlhotrvajúcich problémov:

- vymedziť ako obytnú zónu (s prikázanou rýchlosťou max. 20 km/h) Uličku a pri dolnom vjazde osadiť v neprehľadnej zákrute zrkadlo
- užívatelia domov v Uličke nesmú obmedzovať komunikáciu rôznymi kameňmi a stĺpkami, postave-

nými na obecnom pozemku a vytvárajúcim nebezpečné prekážky pre vyhýbajúce sa vozidlá, cyklistov i chodcov, ani ju blokovať dlhodobým státím a parkovaním autami, ktoré by mohli zabrániť prejazdu požiarienej techniky, záchraných vozidiel a zimnej údržby

- vymedziť taktiež ako obytnú zónu (s prikázanou rýchlosťou max. 20 km/h) bočnú ulicu od veže a penziónu okolo plantoviska až dole po ihrisko pri škôlke
- zakázať prejazd ťažkým nákladným vozidlám nad 3,5 tony cez Agátovu ulicu (od novej križovatky po začiatok obce smerom na Častú).

Po prerokovaní a schválení týchto opatrení obecným zastupiteľstvom by sa k ich realizácii malo prikrčiť už na jar tohto roka po schválení obecného rozpočtu.

Zaujímavé porovnanie

V rámci obcí Mikroregiónu Červený kameň dokáže naša obec najefektívnejšie hospodáriť s vlastnými zdrojmi - ako vyplýva z tabuľky, dokážeme fungovať aj keď máme na jedného obyvateľa vyčlenenú na bežnú prevádzku najnižšiu sumu peňazí!

Obec	počet obyv. 2012	rozpočet bežná prevádzka	€ na 1 obyv.
Častá	2213	295 400	133,50
Báhoň	1777	264 975	149,10
Budmerice	2356	522 886	221,90
Doľany	1056	125 555	118,90
Dubová	946	166 242	175,70
Jablonec	940		
Modra	9113	1 174 238	128,85
Píla	325	80 578	247,93
Štefanová	344		
Vištuk	1361	186 891	137,30

V tme buďte opatrní!

Zároveň je potrebné dôraznejšie pripomenúť všetkým obyvateľom obce, že po zotmení sú ako chodci podľa vyhlášky povinní používať odrazové prvky na oblečení alebo taškách, ak sa pohybujú po ceste mimo obce alebo v obci po uliciach, kde nie sú chodníky. U nás to zamená okrem ďalších napríklad všetky cesty od kostola hore, či od cintorína k bytovke. A, samozrejme, tam, kde sú chodníky vybudované, treba ich využívať a nechodiť po ceste! Starosta prisľúbil, že sa pokúsi zaobstarať tieto reflexné prvky zadarmo pre všetkých, čo by ich mali používať

Premeny Domu smútku

Prestavba Domu smútku pokračuje, obec za doposiaľ vykonané práce zaplatila 18 292 eur a približne 16 tisíc ešte doplatí za prestrešenie a vonkajšie zadrženie. Ešte raz ďakujeme všetkým firmám a osobám, ktoré prestavbu sponzorsky, prácou, materiálom alebo mechanizmami zadarmo podporili.

V priebehu tohto roka by sa mal ešte urobiť nový vnútorný rozvod elektriny s rozvodnou skriňou, bleskozvod, vnútorná dlažba, vymaľovať vnútrajšok a nahodiť vonkajšie omietky. Ďalej by sa mali vymeniť všetky okná a dvere, prípadne inštalovať nové ozvučenie. Postup prác bude závisieť od toho, koľko bude mať obec na prestavbu peňazí - preto sa ešte vlni vyhlásila verejná zbierka, prostredníctvom ktorej môžete na prestavbu domu smútku finančne prispieť aj vy všetci a podieľať sa tak na našom spoločnom diele.

Do zbierky môžete prispieť dvoma nasledujúcimi spôsobmi:

1. Odovzdaním dobrovoľného finančného daru na Obecnom úrade v Doľanoch, kde bude príspevok kvôli transparentnosti úradne zaevidovaný, bude vám vystavený príjmový doklad a peniaze budú vložené na účet.

2. Zasláním finančných prostriedkov na osobitný účet OÚ Doľany, č. účtu: 3177314455/0200, VÚB Banka a.s., Bratislava.

Vopred ďakujeme za všetky vaše príspevky.

Rekonštrukcia Domu smútku pokračuje

Ako sa u nás stávalo ešte nedávno

Slávne časy murárske

Vzhľad každého sídla sa časom mení a za každou zo zmien treba hľadať konkrétnych ľudí, ktorí na tvári obce zanechávajú svoj „podpis“ na dlhé desaťročia. Murári. Pod ich rukami vyrástli v Doľanoch desiatky stavieb ako neodmysliteľná súčasť miesta, v ktorom dnes žijeme.

A ktorí to vlastne boli? Eliáš (Elo) Krchnák, Ladislav Polák, Pavol Slaninka, Fero Monsberger, Stano Krchnák, Rudolf Vrbinkovič ako „dvorný“ stavebný dozor, tesári Alojz a Marián Slaninka... a mnohí ďalší. V Doľanoch a v okolitých dedinách toho postavili naozaj dosť, poďakovať im môžeme najmä za verejné budovy, ktoré „stihli“ postaviť ešte do roku 1989. Dnes už sa stavia úplne inak, za iných podmienok a tí klasickí murári či remeselníci sú už väčšinou v dôchodku. Na svoje murárske časy si však radi zaspomínajú - s Elom Krchnákom, Ladislavom Polákom a Rudolfom Vrbinkovičom sme chvíľu spomínali spolu.

Začiatky vo fachu

Elo Krchnák (EK): Spolu s Lackom Polákom sme sa od roku 1955 vyučili v učilišti, ktoré vtedy patrilo pod Štátne pracovné zálohy. Na Záhradníckej ulici v Bratislave. Učili sa tu učni pre celú oblasť stavebníctva, trvalo to tri roky a bolo to ako na vojne - rovnaká disciplína, budiček, rozcvička, nástup do zamestnania, na internáte dozorný na každom poschodí. Boli sme rozdelení na čaty, každý deň ráno nás rozdeľovali kto pôjde do roboty, kto do školy (na Vazovovej ulici), pochodovali sme v tvoroch. Majstra sme mali svojho, ten chodil všade s nami. V skupine nás bolo asi 20-30 ľudí. Robili sme všetko.

Ladislav Polák (LP): Zo začiatku sme začínali „na-sucho,“ potom sme už chodievali normálne pracovať na stavby, učili sme sa čítať plány, zakladať stavby, všetko od začiatku. V treťom roku sme už robili viac ako majstri, do školy sme chodili už len jeden-dva dni do týždňa.

EK: Soboty sme ako učni nepracovali, ale robili sme si poriadok. Bodoval sa, ak si nedosiahol body, nedostal si vychádzku. V sobotu bola tiež hlavná „vizita“ - prehliadka, potom sa dávali „opušťáky“ a mohol si ísť domov.

LP: Naše učilište malo číslo 17, učili sa tam murári a štukatéri, v ďalších potom boli inštalatéri, kúrenári a sme skončili, začali tie učilišťa postupne preberať samotné podniky. Nikto sa ale nemusel báť, že nebude mať robotu.

Podniky si mohli vyberať...

EK: Robili sa náborové z úradu práce, ešte na základnej škole. Dostávali sme vreckové, v treťom roku už bola normálna výplata.

LP: Z učilišťa sme sa mohli prihlásiť priamo do za-

Pomáhali stavať dnešné Doľany: zľava Elo Krchnák, Ladislav Polák, Rudolf Vrbinkovič st.

mestnania, v treťom ročníku už prichádzali z podnikov a vyberali si ľudí, do Hydrostavu, Pozemných stavieb atď, podľa toho, koho potrebovali. Celostátne, vyberali si aj do Čiech. Keď sme skončili, začali tie učilišťa postupne preberať samotné podniky. Nikto sa ale nemusel báť, že nebude mať robotu.

Rudolf Vrbinkovič (RV): Ja som začínal tiež v roku 1955 ale v Pezinku, tam som vychodil trojročnú obchodnú školu, a potom som si urobil večernej stavebnú priemyslovku. To už som pracoval v Stavoindustry, na technickom úseku, ako technická príprava stavieb a kalkulácie, investičák...

Začiatky v Doľanoch

EK: To bolo až keď sme skončili vojenskú službu. Cez nábor som sa dostal do Čiech, do Plzne. Pôvodne som mal nastúpiť do Hydrostavu, ale Škodovka bol hlavný štátny záujem a museli ma tam pustiť. Tam som robil do vojny, a na vojne pri Košiciach som sa zoznámil s robotníkmi - partiou, ktorá stavala komíny v železniarniach. Volali ma, aby som sa pridala k nim, tak som začal robiť s nimi v Teplotechne Praha. Stavali sme po celej republike fabrické komíny od sto metrov vyššie, aj do dvesto metrov. Vo Vojanoch, Košiciach, Šali. Dobrý plat, ale čo som zarobil, to som na montážach aj minul... Lenže keď som sa oženil, žena chcela, aby som bližšie a aby sme mali viac peňazí. Nechceli ma z Prahy pustiť, podarilo sa mi odísť len preto, že som išiel do poľnohospodár-

stva, to malo vtedy prednosť zo zákona. Tak som nastúpil v Doľanoch na družstvo. Tu založili murársku partu a chodili sme stavať.

Pridružená výroba

EK: Stavebná skupina fungovala na družstve ako pridružená výroba, predseda bol vtedy Pavol Schwarz. Stávali sme šenk, obchod, robili sme omietky, na družstve sme robili senníky, údržby, opravy, v maštaliach stavebné úpravy. Roboty sme mali dosť, stavali sme dolný obchod, šenk sme dokončili v roku 1968, od septembra do júna sme ho mali komplet postavený, a všetko z obyčajnej tehly, na šenk išlo 40 tisíc tehál...

LP: Ja som robil v Pozemných stavbách v Bratislave, ale keď som mal voľno alebo cez soboty som pomáhal v Doľanoch.

EK: Volali nás do Dolných Orešian, aby sme tam prišli robiť, a tak nás tam uvítali, že sme skoro domov netrafili... Tak to Lacovi žena zakázala, ale ja som tam nastúpil a stavali sme im kultúrny dom, hornú vináreň, ubytovne, kultúrny dom sme postavili aj v Horných Orešianoch. Medzitým sme už po víkendoch začali stavať ľudom rodinné domy. Nikdy sme nerobili v nedeľu, vždy len po fajronte alebo v sobotu, ale to sme začínali už o šiestej ráno a robili až do tmy... Od roku 1966 sme mali murársku partiu a stavali sme v Doľanoch aj po okolí.

„Postavené v akcii Z“

LP: Po fajrontoch sme robili samostatne, väčšie roboty po sobotách, v nedeľu sme nerobili, ani keď sme stavali kultúrny dom v Doľanoch. Večer sa doniesli hudobné nástroje a do polnoci sme spievali. Poslanci mali svoje rajóny a každý podľa potreby zohnal ľudí na brigádu. Ak bolo treba materiál, starosta zariadil, ľudia si pomáhali, prišli to vyložiť, teraz je doba už iná.

EK: Vtedy bolo peňazí dosť, vždy sa dalo niečo vybaviť. Keď nastúpil za starostu Stano Slaninka, zobral to s podmienkou, že sa postaví kultúrny dom. Pracoval na tom dva roky, a v roku 1985 náhle zomrel, keď bola hotová hrubá stavba. Kultúrny dom sa dokončil už za starostu Dušana Schmidta, otvorili ho začiatkom roka 1988. Potom sa ešte ďalšie dva roky staval terajší obecný úrad a pošta. Najviac pomáhali Miro Schmidt, Leno Lanák, Alojz Vrbinkovič, Vrankovci, Anton Guldan, Laco Setnický, Tobiáš Schwarz, môj brat Stano Krchnák z Borovej - tí boli vždy ochotní pomôcť, keď bolo treba, doniesť občerstvenie... A nesmieme zabudnúť na Pavla Slaninku, ten bol všade. Čo sa týka tesárskych prác, tie robili hlavne Marián a Alojz Slaninkovci, okolo každej stavby bolo treba veľa profesií, všetci brigádnicky pomáhali...

LP: V roku 1965 sa začal stavať dom smútku na cintoríne, ale bolo to od ruky, preto sa za farára Adamkoviča stavba zastavila a v rokoch 1972-74 sa postavil nový pri kostole.

RV: Financovalo sa to zo štátneho, ale aj čo sa ľudia vyzbierali. Hlavný organizátor bol pán farár Adamkovič. Ja som vždy robil stavebný dozor a pomáhal som aj ako poslanec.

Vo výške, nad dedinou

LP: Na kostelíku sme robili omietky, opravy, vežu na Šebastiánovi s novou zvonnicou. Zvonnicu robil Vilo Vrankov, ale keď dávali hore zvon, musel som tam ísť ja ako špecialista na výšky, a ešte dvaja... Adamkovič zohnal peniaze a všetko sa robilo brigádnicky. Aj na Veľký piatok sme robili, hoci sa nemohlo robiť so zemou - Adamkovič povedal - „nebojte sa Lacko, vy stavať môžete...“ Vybavil to...

EK: Robili sme schody ku kostolíku, opravili terasy k Šebastiánovi, kamene tam vypadávali... Krov na kostolík robila firma, ale my sme robili murárske roboty. Bolo to všetko krivo stavané, ťažko sa to opravovalo. Vežu sme opravovali komplet, otlkla sa omietka, obhadzovali sme si ju sami, drevené lešenie robili naši majstri tesári. Hore na špicí veže som robil všetko ja, lebo ostatní sa báli, a ja som mal skúsenosti s komínmi a výškami.

LP: Muzikantský dom na obecnom pozemku sme robili tiež, všetko zadarmo a za peniaze, čo hudba zarobila na zábavách... Do rána sme boli všetci na zábave a potom sme išli murovať, ťažko sa nám robilo...

Čo priniesol rok 1989 murárom

EK: Po roku 1989 sa už prestalo stavať, obce nevedeli čo a ako. Na družstve sme ako stavebná skupina však skončili skôr, keď sa družstvá zlučovali a naše patrilo pod Modru. Neboli sme „rozvojová“ obec. Zverbovali nás do Orešian, stávalo sa v Častej, Modre, ale v Doľanoch už málo. Svojpomocne sme si stavali nové domy, okrem odborných robôt si ľudia robili veľa sami, základy, spolu by sme tých domov narátali aj vyše tridsať. Mimo sme chodili do Topoľčian, do Častej, kde sme stavali telocvičňu a robili sme tam viac ako Častovania - tí chodili pomáhať menej, to je iná mentalita, menšia súdržnosť ľudí ako v Doľanoch.

LP: Častovania si dokonca onikali, boli to väčšinou remeselníci, v Doľanoch sme boli poľnohospodári.

Ako je to dnes?

EK: Stavia sa inak, dnes celý deň obhadzujú jeden preklad, my sme za deň vyhádzali dve tatrovky piesku, za deň sme urobili omietky na celom dome... Ale makali sme od šiestej ráno, dnes začínajú o deviatej, nedá sa na to pozerať. Iné sú aj materiály.

LP: Dnes by sa už také stavby ako kedysi nedali zorganizovať. Mladí nemajú záujem o nič, my sme boli naučení od dvanástich rokov robiť všetky roboty. Ešte na dôchodku som robil s Ferom Monsbergerom... Stavať by sa stávalo, len peňazí nie je...

EK: Ja to nechápem - kedysi musel štát živiť veľkú armádu a všeličo iné, a vždy bolo dosť peňazí na stavenie škôl, ciest, nemocníc, verejných budov... Dnes je všetko inak, ale peňazí nie je nikde... Vtedy nikoho nenapadlo, že si budeš platiť za cestu, za nemocnicu, za lieky, voľakedy poslanec pracoval, každý deň musel byť v robote, dnes máme 150 poslancov a 150 poradcov, ktorí nič nerobia a berú vysoké platy, no štyri pätiny ľudí žije na hranici chudoby...

V škole sa vždy deje niečo zaujímavé

Zo života našich školákov

V októbri sa naši žiaci zapojili do výtvarnej súťaže s názvom "Nakreli svojho integráčka" vyhlásenú Sekciou krízového riadenia MV SR pri príležitosti Národného dňa čísla tiesňového volania 112, ktorý je 1. decembra. Žiaci 3.a 4. ročníka vytvorili spoločný veľký plagát a M. Török našu školu reprezentoval svojím drakom záchranárom.

Omša na Kostolíku

Všetci školáci sa 7. novembra zúčastnili sv. omše na Kostolíku, ktorá bola venovaná patrónovi obce Doľany, svätému Leonardovi. Pri tejto pobožnosti sme sa o sv. Leonardovi od pána farára a prostredníctvom obrazov, ktoré sa nachádzajú v kostolíku, veľa dozvedeli. Po omši sme si zapálili sviečky, a každý z nás odniesol svoj kahanček na hrob svojmu blízke-
mu.

Mikuláš

Na svätého Mikuláša sa i nám rozžiarili očká radosťou a prevrpením. Mikuláš neprišiel do našej školy, ale pozval nás za ním do Divadla Jána Palárika v Trnave. Ešte predtým ako ku nám prišiel sám Mikuláš, venoval nám nezabudnuteľné predstavenie, Traja tučniaci. Napokon sme sa dočkali i jeho a tiež sladkých odmiem, ktoré nám porozdával. Zaspievali sme mu pesničku a poďakovali. Nakoniec sme sa vybrali načerpať vianočnú atmosféru na vianočné trhy, z ktorých sme si odniesli drobné darčeky. Sponzorom ďakujeme za mikulášske balíčky, lístky na predstavenie boli hradené z fondu Rodičovského spoločenstva a autobus bol hradený zo zberu papiera.

Nepoškvrené počatie Panny Márie

Sviatok Nepoškvreného počatia Panny Márie sme si uctili **9. 12. 2013** v našom kostole sv. Kataríny. Po sv. omši sme sa pustili do vianočnej výzdoby našej školy. Spoločne sme si pomáhali pri stavaní vianočných stromčekov, výzdobe okien, dverí a celej našej školy.

Pytagoriáda

Dňa **10. 12. 2013** si žiaci preskúšali svoje matematické zručnosti a logické premýšľanie. Žiaci tretieho a štvrtého ročníka riešili školské kolo matematickej súťaže **Pytagoriáda** a súťažili v dvoch kategóriách podľa ročníkov. Niektorým sa dарило viac, iným menej. Zaslúžia si však pochvalu za to, že mali odvahu popasovať sa s náročnými úlohami. Úspešnými riešiteľmi, ktorí nás budú reprezentovať v obvodnom kole v Pezinku, je žiak 3. ročníka S. Zvonár

Vianoce v škole: krásna atmosféra pri stromčeku s darčekom

a žiačka 4. ročníka K. Knurovská.

Stretnutie s rodičmi

11. decembra navštívili našu školu rodičia budúcich prvákov v budove školy. Oboznámili sa s aktivitami, so spôsobom výučby a materiálno-technickým vybavením školy. Dostali veľa užitočných rád, čo všetko má vedieť budúci prvák a ako postupovať pri rôznych problémoch. Prezreli si priestory školy a v rodinnej atmosfére si vymenili pár informácií.

Vianočná besiedka

Tak ako každý rok aj tento sme Vianoce slávili ako jedna veľká rodina. Aby naši žiaci počas Vianoc nemysleli len na seba, pripravili sme darčeky aj pre lesné zvieratá. Odniesli sme ich do lesa a vyzdobili nimi stromy. Potom sme sa aj my spoločne pomodlili, symbolicky zasadli k štedrovečernej hostine (za ktorú touto cestou ďakujeme všetkým rodičom). Keď sme mali plné brušá, presunuli sme sa k vianočnému stromčeku, kde

sme si rozdali a rozbalili darčeky, ktoré si deti navzájom pripravili. Žiaru, ktorú by ste v tých okamihoch videli v očiach našich žiakov, nie je nožné ani opísať, to je potrebné vidieť.

Trojkráľové požehnanie

V období sviatku Zjavenia Pána – Troch kráľov býva zvykom, že pán farár požehnáva príbytky, domy, ale i školy. Dňa **8. 1. 2014** nás navštívil pán farár, ktorý nám posvätil naše triedy, všetky miestnosti v škole, a tak nám priniesol Božie požehnanie. Všetko bolo sprevádzané modlitbami, piesňou, pokropením priestorov školy požehnanou vodou.

Budúci prváci u nás

Sú to síce ešte škôlkari, ale už teraz sa tešia na školské tašky, peračníky a nové vedomosti, ktoré u nás v škole získajú. Hovoríme o budúcich prváčkoch, ktorí nás navštívili **20. januára**. Prezreli si prostredie školy, absolvovali hodinu matematiky s tretím a štvrtým ročníkom a pokračovali v poznávaní školského klubu na hodine výtvarnej výchovy, kde sa spoločne s prvákmi a druhákmi pustili do výroby magnetických rybičiek. Po spoločnej rybačke sme ich obdarovali vyrobenými darčekom, vlastnoručne vyrobenou knihou O troch prasiatkach spolu s domčekom na hranie. Roz-

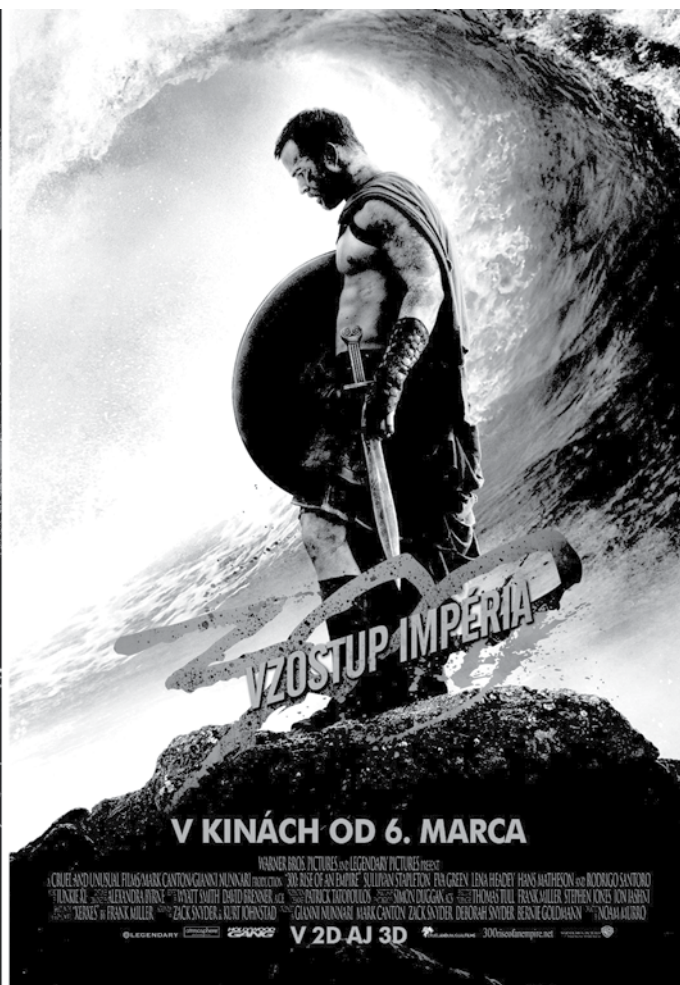
lúčili sme sa a už sa tešíme, keď zasadnú do lavíc prvej triedy. Na zápis dňa 4. februára sa do našej školy prihlásilo 10 nových prváčikov.

Vrátila sa späť

Pred deviatimi rokmi našu školu ako štvrtáčka opustila Pavlínka Balagová. V týchto dňoch od sa vrátila späť, no už nie ako žiačka, ale ako praktikantka do ŠKD. Veríme, že sa jej u nás bude páčiť a načerpá veľa nových poznatkov do svojej budúcej praxe. Držíme jej palce, veď nikto nevie, či sa do našej školy nevráti aj po tretíkrát ako vychovávateľka, veď ako sa hovorí „do tretice všetko najlepšie“.

Čo nás ešte čaká

Dvere našej školy budú v stredu, **12. februára**, otvorené pre všetkých, ktorí sa chcú pozrieť ako pracujeme na hodinách a prezrieť si priestory školy. Všetci ste srdečne vítaní. Nielen žiaci, ale aj pedagógovia sa veľmi tešia na školský karneval, ktorý sa uskutoční 19. februára. Žiaci si už pripravujú masky, pani učiteľky hry a súťaže a rodičia tomboľu. V marci sa zúčastníme súťaže v umeleckom prednese Hviezdoslavov Kubín, v apríli speváckej súťaže Slávik Slovenska 2014 a ešte nás čaká výtvarná súťaž Európa v škole.

Kto bol kanonik Pavol Jedlička?

Historik času minulého

Pavol Jedlička patrí medzi najvýznamnejších historikov malokarpatského regiónu. Jeho diela, ktoré vytvoril v druhej polovici 19. storočia, zostávajú v mnohých ohľadoch dodnes neprekonané.

Ako príklad môže slúžiť história obce Častá, kde aj viac ako po sto rokoch nebolo vytvorené komplexnejšie dielo, ktoré by prekonalo Jedličkovu prácu. Toto, našťastie, nie je prípad obce Doľany, ktorá sa môže pyšiť viacerými monografiami mapujúcimi jej dejiny. Napriek tomu sú Jedličkovy texty o Doľanoch pozoruhodné a zaujímavé zároveň. Dnešnému obyvateľovi Dolian môžu poskytnúť mnohé cenné a obohacujúce informácie nielen o histórii Dolian, ale aj o tom, ako Doľany vyzerali v čase, keď pôsobil Pavol Jedlička.

Hrad Červený kameň a jeho páni určovali život aj v našej obci

Významné dielo

Dielo kanonika Jedličku je bohaté a zhrnúť ho v niekoľkých vetách jedného príspevku by bolo nielen nemožné, ale aj drzé voči hodnote, ktorú Jedlička zasluhuje. Preto sa pokúsime podať najprv medailón samotného autora a v nasledujúcich číslach obecných novín sa venovať jednotlivým častiam Jedličkovej práce, v ktorých sa vyjadruje k obci Doľany. O Doľanoch a ďalších obciach Malých Karpát píše v práci Kiskárpáti emlékek (Malokarpatské pamiatky), ktorá vyšla v Budapešti v roku 1882. Toto viac než tristostranové dielo opisuje najmä samotný hrad Červený Kameň a jeho dejiny. Následne pozornosť zameriava na ostatné dediny bývalého panstva Červený Kameň a panstva Smolenice, ktoré boli, pochopiteľne, majetkami rodiny Pálffy.

Verný obraz doby

Jedlička sa tak stal hlavne dvorným historikom Pálffyovcov a až následne regionálnym dejepiscom. Dediny, ktoré opisuje, berie do úvahy práve preto, že boli

súčasťou panstiev rodu Pálffy. Doľany preto tvoria iba časť práce a je im venovaných okolo desať strán práce. Na prvý pohľad malý rozsah vyvažuje Jedlička bohatým obsahom, ktorý opisuje nielen dejiny obce, ale tiež pamiatky a fungovanie obce v minulosti a aj v súčasnosti, teda v dobe života P. Jedličku. Druhá časť Malokarpatských pamiatok je venovaná územiu medzi hradom Ostrý Kameň a Novým Mestom nad Váhom. Toto vydanie vyšlo v roku 1891 v maďarskom meste Jäger (Eger).

Významný historik malokarpatského regiónu: Pavol Jedlička (1844 - 1917)

Na farách v okolí

Pavol Jedlička (Pál Jedlicska) sa narodil 14. januára 1844 v obci Dolný Lopašov. Už v mladom veku vynikal vlastnosťami, ktoré ho predurčovali k tomu, aby ďalej študoval. Vybral si cirkevnú dráhu, k čomu získal aj patričné vzdelanie. Filozofiu študoval v Trnave a teológiu v Ostrihome. Pôsobil na viacerých cirkevných postoch a vo viacerých funkciách ako napríklad vikár či prepošt ostrihomského arcibiskupa, rektor trnavského seminára a pod. Kňazské úlohy, ktoré predchádzali týmto vyšším postom jeho kariéry, si však Pavol Jedlička zväčša plnil v malokarpatskom kraji. Začínal ako kaplán v Častej, neskôr vykonával túto funkciu v Budíne, aby sa mohol vrátiť už ako farár obce Štefanová a neskôr pôsobil na farnosti v Horných Orešanoch. Práve na fare v Horných Orešanoch vznikla aj jeho práca Kiskárpáti emlékek.

Zo života Pálffyovcov

Jedlička svojím pôsobením absolútne zrastený s malokarpatským regiónom mal aj vďaka vzdelaniu, ktoré predurčovalo štúdium latinčiny, vynikajúce predpoklady k tomu, aby sa stal skvelým regionálnym historikom, etnografom a pod. Jeho práce nevenujú pozornosť iba regiónu, ale hlavne rodine, ktorá tento región formovala, rozhodovala o mnohých dôležitých otázkach a napokon vlastnila väčšinu pôdy tohto územia. Jedlička venuje pozornosť písomnostiam pálfyovského rodového archívu, z ktorých sa mnohé neskôr stratili alebo boli zničené.

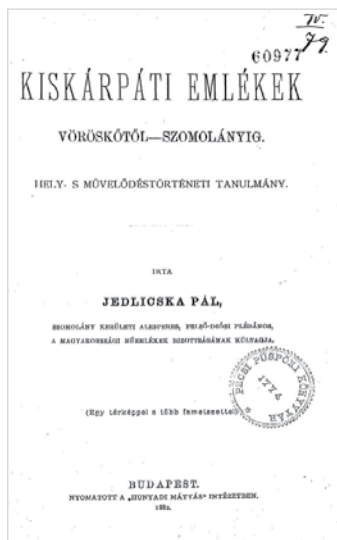

Držal sa faktov

V ďalších dielach teda ponúka edície originálnych dokumentov, ktoré sa viažu k viacerým členom pálfyovského rodu. Ide najčastejšie o osobnú korešpondenciu členov rodiny. Aj v týchto edíciách sa občas objaví správa o obciach pálfyovských panstiev, Dolňany nevynímajúc. Avšak pre dejiny regiónu a v tomto prípade pre dejiny Dolian nemajú taký význam, ako Kiskárpáti emlékek.

Po maďarsky o Slovákoch a Nemcoch

Jedlička písal vyslovene v maďarčine, v podstate o tom svedčí aj jeho pomaďarčené meno. Politicky sa radí medzi uhorských konzervatívnych vlastencov, čo ho, takpovediac, zbližovalo aj s aristokratickými rodmi, akými boli aj Pálffyovci. Avšak Jedlička nebol žiaden horlivý maďarizátor, o čom svedčia aj jeho diela. Bez okolkov priznáva etnické zloženie malokarpatských dedín, v ktorom dominovalo slovenské a nemecké obyvateľstvo. Opisuje teda slovenské zvyky a paradoxne maďarsky písaným textom opisuje históriu a bohatstvo slovenských a slovensko-nemeckých dedín Malých Karpát.

Titulná strana Jedličkovej knihy z roku 1882

Bol aj archeológ

Jedlička pôsobil nielen ako regionálny historik, ale tiež ako archeológ. Vytvoril bohatú zbierku archeologických nálezov, ktorú odkázal Spolku sv. Vojtecha, a tá dodnes nesie pomenovanie „Jedličkova zbierka“. Aj jeho archeologické artefakty pochádzajú z priestoru Malých Karpát, resp. priestoru západného Slovenska. Jedlička tak celý život dbal o získavanie a rozširovanie poznatkov o dejinách západoslovenského kraja s výrazným zameraním na malokarpatský región. Zomrel ako 73-ročný v roku 1917 v Ostrihome. Jeho ostatky boli prevezené do rodnej obce a pochovaný je na miestnom cintoríne v Dolnom Lopašove. Pavol Jedlička vytvoril skutočne hodnotné a rozsiahle dielo o našich spoločných dejinách, ktoré v súčasnosti, bohužiaľ, postupne upadá do zabudnutia, podobne ako aj Jedlička sám.

Michal Kovačik

Prezidentské voľby 2014

V sobotu, 15. marca, môžete od 7 do 22 hod vybrať z týchto kandidátov:

Gyula Bárdos	SMK-MKP	Andrej Kiska	občiansky kandidát
Jozef Behýl	občiansky kandidát	Milan Kňažko	občiansky kandidát
Ján Čarnogurský	občiansky kandidát	Stanislav Martinčko	KOS
Robert Fico	SMER-SD	Milan Melník	občiansky kandidát
Viliam Fischer	občiansky kandidát	Helena Mezenská	občianska kandidátka
Pavol Hrušovský	KDH, SDKÚ-DS, MOST-HÍD	Radoslav Procházka	občiansky kandidát
Ján Jurišta	KSS	Jozef Šimko	SMS

Prezidentka pre ľudí

Helena Mezenská

Občianska kandidátka

www.helenamezenska.sk

Stretnutie občanov s kandidátkou bude 27. 2. 2014 o 17.00 v KD J. Fándlyho v Dolňanoch.

Zabudnuté príbehy našich rodákov

Zbrojár z Ompitála

Rozprávania mnohých „starých“ rodákov z Dolian sú zdrojom mimoriadne zaujímavých a cenných informácií. Okrem toho, že ide často o nezvyčajné osobné príbehy výnimočných ľudí, sú krásnym a pravdivým svedectvom o dobe, v ktorej sa odohrávali. Žiaľ, s časom odchádzajú do zabudnutia ľudia aj ich spomienky - preto je vždy dobré, ak čo najviac ich príbehov zostane v písomnej podobe zachovaných aj pre ďalšie generácie. Bez koreňov sa rásť nedá.

Jedným z takýchto, historicky mimoriadne cenných príkladov, je príbeh Františka Matoviča, zbrojára 13. slovenskej letky počas druhej svetovej vojny. Matovič sa narodil v Ompitáli v roku 1920, tu v roku 1941 narukoval a po vojne žil v Dlhej. Rozhovor s ním urobil PhDr. Martin Lacco v roku 2002 a publikoval ho v časopise Historické rozhľady IV/2008. Ponúkame vám prvú časť z tohto zaujímavého spomínania ompitálskeho rodáka, ktoré autor ponechal v pôvodnej, neupravenej podobe.

Najúspešnejšia slovenská letecká jednotka v druhej svetovej vojne - 13. letka - bola od novembra 1942 do októbra 1943 nasadená ako súčasť nemeckej Stíhacej eskadry 52, najúspešnejšej stíhacej jednotky nemeckej Luftwaffe. Spočiatku bola na Kaukaze (Majkop, Krasnodar), neskôr po ústupe z Kaukazu začiatkom roka 1943 zas na pobreží Čierneho mora (Slavjansk, Anapa, Novorossijsk, Tamaň).

Za tento čas dosiahla slovenská letka obdivuhodný úspech – 210 (podľa iných údajov až 215) potvrdených zostrelov nepriateľa. Z radov našich 27 frontových pilotov zahynuli štyria (J. Drlička, J. Vincúr, J. Švejdík, J. Jančovič) a ďalší traja (A. Matušek, L. Dobrovodský, A. Gerič) zbehli na druhú stranu frontu. Najúspešnejším pilotom 13. letky bol Ján Režňák (1919), rodák z Jablonice, ktorý neskôr žil v Piešťanoch. Má potvrdených až 32 zostrelov sovietskych lietadiel.

Letku, pochopiteľne, netvorili len piloti, ale aj pozemný personál, ktorý sa staral o údržbu lietadiel (me-

František Matovič ako slovenský vojak v roku 1944

chanici, elektrotechnici, zámočníci, rádiomechanici, zbrojáři) ako aj o bežný chod jednotky (proviantní, kuchári, pisári).

Ako a kedy ste sa dostali do armády?

Ja som sa narodil v roku 1920 a mladosť som prežil v Ompitáli, terajšie Doľany. Otec bol kováč. Vedeli sme v tomto robiť, aj keď živnostný list nemal. V 1938 som sa išiel učiť do Ružindola, aj som tam ostal ako učeň. Majstrová však o mne hovorila sedliakom, že majú nie učňa, ale tovariša, ja som totiž vedel aj kone dobre podkovať. Potom na jeseň ale majster aj môj otec museli narukovať. Jak som narukoval, mali sme výcvik, potom kurz zbrojára alebo mechanika a v zime 1942 sme išli do Dánska a potom hneď do Ruska na

front. Ja som bol celý čas vojny len pri tých lietadlách.

V tom Dánsku ste sa ako mali?

Tam bolo pansky. Žold sme mali skoro jako letci, čo bolo na svete všeckého si si mohol kúpiť... Vtedy nás tam bolo asi šesťnásť pilotov a asi dvanásťčlenný personál – mechanici, zbrojáři a pomocníci. Holit sme sa museli každý deň a akú čistotu udržiavať! Voľáky Olejník (Jozef – pozn. M. L.) tam bol so mnou, mechanik, a ten sa neholil každý deň. Tak jeden nemecký nadporučík chodil za ním a hovoril mu: „Človeče, čo sa neholíš!“ To sme sa každý deň museli holiť, to si na to potrpeli. A Dáni boli velice dobrí. Spravodlivý národ to bol... Obchody po uliciach, samoobsluhy všetko, a obchodníci nekontrolovali či si si voľačo zobral... To sa mi strašne ľúbilo u Dánov. Ten Olejník raz stratil hodinky a potom mu ich doniesol jeden robotník.

Ale čo Ocvirk raz spravil ešte pred tým, jak sme išli na front, ešte pred Dánskom. V Piešťanoch to bolo. Lietal jak oný, divý, vývrtky robil a také veci. Potom sa ale dostal do takej veľkej vývrtky, čo rátal, že už to nevyberie, tak vyskočil na padáku. Ale to lietadlo potom tým, že vyskočil, sa voľáko vyrovnalo a krúžilo, krúžilo nad Piešťanmi. Mali potom roboty s tým ho zostrelit. Ale on nevedel o tom, že samé lieta ďalej. Potom padol jednému gazdovi do záhrady a zavesil sa na orech. Vedľa odtiaľ, asi tri domy, bol šenk. Tak keď z toho orecha zliezol, rovno do šenku. Zachránil si život, tak len pil a pil, že na no-

hách nemohol stáť. Prišli po neho, on napitý na mol a lietadlo lietalo dokola, čo ho museli zostreliť... Potom ho mali za to na posmech. To bol Ocvirk... Ale dobrý chalan to bol.

S ktorým z pilotov sa vám tak najlepšie vychádzalo ?

Oni boli všetci dobrí... Setvák bol taký srandista... Režňák tiež parádny chlap... Vincúr to bol básnik, chudák padol... Tak – Kovárik bol taký troška namyslený ale nebol zlý... Cyprich, Brezina, Zeleňák, Jančovič – to všetko boli ozaj dobrí chlapci, kamaráti s nami... lebo keď mu ty neošetříš to lietadlo, nedáš tú zbraň jak sa patrí, tak on padne... Na nás boli piloti odkázaní, neviemčo by nám boli dali. Oni si boli toho vedomí. Tak to ozaj môžem zlé povedať, oni boli kamaráti s nami.

A velitelia ako Kriško či Ďumbala - neboli voľáci nadradení voči vojakom?

Takto: tam na fronte keby aj chcel byť niekto taký, tak si je už vedomý, že musí padnúť... Tam bolo kamarátstvo, to môžem povedať. Aj keď Ďumbala, stotník bol taký trochu namyslený.

A Kriško ?

Ten nie. Ale raz ma chcel zastreliť.

Prečo ?

V Anape sa to stalo. Bol tam šófer, čo nám vozil obed – Myslík sa tuším volal – a dal mi zarajdovať. Ale na tej letiskovej ceste bolo napršané a jak som už prichádzal k našim a točil sa pri tom stane, ten Garant sa otočil a várnice sa vyliali. To Kriška najedovalo. On bol ináč strašná maska. Raz sme počúvali rádio Londýn a Kriško nás vypočúval... Že nás postrieľajú, hovoril. On bol hrozný sviniar, keď už hovoríme o ňom. Ale tí chlapci, čo boli piloti, to boli všetko kamaráti s nami.

S tými zostrelmi to bolo jako?

Zostrelov bolo presne 164, keď sme odchádzali z Anapy, ako dneska si to pamätám... 164 ich bolo sto-percentne, 164 uznaných kusov, či to bol bombardér alebo stíhačka. U

nás sa to počítalo jeden kus – jeden zostrel... ako dneska si to pamätám a to boli uznané, lebo tam nestačilo len že pilot nahlásil alebo zakýval jakože mal zostrel, keď dvakrát, že dva zostrely... Až od Nemcov keď to prišlo, tie hliadky čo mali, potom sa uznal zostrel. Tí to museli potvrdiť, lebo oni boli takí, že uznali len to, čo oni videli, tie ich hliadky...

Ale boli aj takí čo nemali žiadne zostrely...

No ten pilot to bol, čo mal Češku za ženu, Setvák... Tí chlapi piloti hovorili – ale nevyzradili ho – , že keď išiel Rus, Setvák mu len zakýval a išiel preč... nechcel doňho strieľať, nezostrelil ho. To zakývanie bol ako pozdrav.

Okrem neho nebol už nikto taký, čo nechcel do Rusov strieľať?

On bol jediný, čo nezostrelil ani jedného... Ale nič sa mu za to nestalo, nikto to nevyšetroval. O tomto sme vedeli a debatovali všetci. On hovoril: „Však čo budem mladých ľudí strieľať!“ To mi sám povedal. Dobrý človek však on bol.

Ale ostatní piloti keď mali zostrel boli z toho radi, že...

Však sa chválili, pravdaže... Každý len aby mal čo najviac. Však napríklad len ten Jančovič, čo nabral tú Ratu (sovietska stíhačka I-16) a doniesol z nej kus krídla, to je fakt pravda ... Boli to hrdinovia, to darmo... To bolo strašne moc tých 164 čo sme my mali. Tie raty, to boli chudáčka... Síce obratné, ale rýchlosť to nemalo. Messerschmitt jak sa dostal za ňu, tak hotovo. Málokto pilot bol tak šikovný, aby utiekol. Ale jak prišli tie lightningy, spitfajry, airacobry (britské a americké stíhačky, dodané do Ruska) – už to bolo 1:1, už potom nepadali len Rusi, ale aj títo.

Na fronte sa ale určite nikomu nechcelo byť, každý by pravda najradšej domov šiel...

No však samozrejme...

A jak ste to potom brali, že prečo tam

musíte byť?

Predpis je predpis, vojak je vojak, ináč dostaneš guľku... Tam sa nič nedalo robiť.

To by ma zaujímalo – keď ste ako letka mali toľko zostrelcov, boli ste na to ako Slováci hrdí?

Pravdaže. To každý je na svojich hrdý, je rád, že máme takých našich ľudí... Že je to Slovák a dokáže to, že je úspešný... To je fakt. Tam sa na to ani tak nepozeralo, či proti tomu lebo hentomu bojuje – vojna je vojna – ale fakt sme na to boli hrdí... Že či už to voľakom robilo zle alebo čo, vtedy sa tak na to nepozeralo... Ale že je Slovák, to že sa preslávil...

Ocenenie voľáke ste nedostali?

Ja som dostal „Za hrdinstvo,“ 3. stupeň, potom som ale na to skoro doplatil. Mne to vyznamenanie totiž našli Rusi, keď k nám prišli v 1945. Vyšetrovali potom, vypytovali sa, čo to je... A ešte druhý raz neskôr. Syn chcel byť velice pilotom a na to vtedy potreboval voľáke „dobrozdanie“. Ja som vtedy robil na STS v Pezinku a raz ma len zobrali na krajský výbor strany a prišli na to, že mám to vyznamenanie od Nemcov... Tak sa tam syn nedostal. To mi však až neskôr riaditeľ povedal. Tak som ho potom voľakde zahodil... Poviem vám ešte jednu príhodu, jak naši vybabrali s Nemcami. Naše lietadlá boli raz v oprave u Nemcov, lebo väčšie opravy robili oni. Bolo to v zime, bolo tak ale po koléná snehu vtedy. A oni, títo naši chalani – letci boli takí odborníci, že vzlietli i po snehu, im to bolo jedno. Tak ale povedali tým Nemcom, že musia sneh z letiskovej plochy odhádzať, lebo že ináč nevzlietnu, lebo sa boja. No a Nemci, všetci čo tam boli, ešte aj piloti – odhadzovali sneh. A keď to mali hotové, naši piloti sa zobrali a odštartovali – ale vedľa, po tom snehu! Fakt pravda to je... Takto spravili na posmech Nemcom... My sme mali šikovných pilotov... Ale tí Nemci čo boli, to boli chudáci... No čo mali? Pár odlietanych hodín a hneď ho dali na front... Ale naši, to boli mazáci, vedeli sa orientovať...

(Pokračovanie v ďalšom čísle)

Ďalší náš športový jubilant, sedemdesiatnik Emil/Milan Vranko

Duša oddaná športu

Milan Vranko svoje jubileum, 70 rokov, oslávil 1. februára. Meno Emil má síce zapísané v matrike, ale my sme ho odjakživa volali Milan.

Hral futbal, ale okúsil i lyže, akoby podľa vzoru obecnej tradície. Po dovŕšení športovej činnosti sa venoval organizátorskej funkcii v miestnom futbale.

Desaťročia venované futbalu

Dnes už je ťažké zistiť, ako sme sa vlastne, ako taká spriatelnená dvojica, dostali k organizovaniu miestneho futbalu. Za takmer dvadsať rokov tejto činnosti sme toho zažili nemálo. Spriadali sme vylepšenia, zveľadenie ihriska, lepšiu formu družstiev, dospelých, dorastu, neskôr i žiakov. Treba dodať, že sa to dialo aj s ochotnou podporou hráčov dospelých i dorastu. Ako sa nám to podarilo nech posúdia iní. Vtedajšie problémy spočívali napríklad v doprave futbalových družstiev na zápasy - vozili sme sa na vlečke traktora, družstevnej V3S, ale hoci aj na bicykloch. Situácia sa vylepšila po zakúpení autobusu začiatkom osemdesiatych rokov.

Priateľmi cez šport

Medzi príjemné spoločné zážitky patrí nadväzovanie športových družobných stykov. Prvým bol obnovený družobný styk so záhoráckym Rohožníkom, druhým dlhodobjší priateľský športový styk s moravskou obcou Drásov. Ďalšími boli športové družstvá z obcí Mojtín, Valča či Dolany pri Olomouci. Všetko to vznikalo tak akosi spontánne, z výmenných športových stretnutí a vďaka oživeniu našich futbalových turnajov, ktorých sa tieto družstvá zúčastňovali.

Stále je pri nás

Po dosiahnutí dôchodkového veku sa náš jubilant Milan organizátorsky trochu odmlčal. Ale nie úplne, naďalej sa zaujíma o dianie na ihrisku a svojou aktívnou účasťou na zápasoch to len potvrdzuje.

Milý Milan, pri príležitosti tvojho okrúhleho výročia ti želáme všetko dobré, zdravie, pohodu v súkromí ale tiež i naďalej na ihrisku. K želaniu sa pripájajú aj súčasní členovia výboru TJ Doľany i početná rodina športových priateľov.

Rudolf Vrbinkovič

Pamätáte si ešte mená týchto nadšených futbalistov? Prvý zľava, ako inak, stojí pri nich Milan Vranko.

Spoločné spomienky

- Náš jubilant ako športovec okúsil aj lyže. To len potvrdzuje dávnejší zľudovelý mýtus, že novorodenci sa v obci rodia s lyžami na nohách... Nuž, v dnešných časoch ani ľudový mýtus netreba.
 - Z družobného styku športovcov si pamätám prvý zájazd do Drásova. Boli sme na cestách dva dni - sobotu a nedeľu. Nocľah sme si objednali v akejsi nocľahárni u Mlyna, v doline smerom na moravskú Macochu. Po ubytovaní a prehliadke Moravského krasu sme išli na večeru. Večera bola dobrá, aj dosť veselá... Ráno, keď
- poniektorí chceli do čaju čosi „tvrdšie,“ ubytovateľ povedal, že po „večeri“ už nič nezostalo. Tak sme aspoň šťastlivo a včas dorazili na zápas do družobnej obce.
- V jedno nedeľné dopoludnie sme išli s Milanom z ihriska vybaviť niečo do obce, keď zrazu oproti nám ide statný chlap a pýta sa, s kým by mohol hovoriť o futbale. S Milanom sme sa na seba pozreli, pousmiali a hovoríme, že aj s nami. Tým mužom bol aj dnes pre nefutbalový svet v obci známy „cementár“ Jožko Kákoni z Rohožníka. Pri nedávnom stretnutí mi túto udalosť, na ktorú si aj s Milanom dobre pamätáme, pripomenul. Nuž a kedy to bolo? V lete roku 1973.

Našich futbalistov čaká náročná jar

V jesennej časti futbalovej súťaže seniorov V. liga Ba-vidiek sk. B (S5VB) skončilo naše družstvo na 12. mieste, keď z 15 odohratých zápasov zvíťazilo v šiestich, sedemkrát prehralo a dvakrát remizovalo. Naši futbalisti dali na jeseň 25 gólov, 29 dostali a v tabuľke získali 20 bodov. Na jar ich preto čaká neľahká úloha zlepšiť si postavenie v tabuľke, aby sa neopakovala situácia z konca vlaňajšej sezóny, keď Doľany skončili v tabuľke až na predposlednom, 15. mieste. O to viac budú naši futbalisti na jar potrebovať podporu domácich fanúšikov a tešia sa na vašu hojnú návštevu na všetkých zápasoch!

Naši futbaloví starší žiaci majú v sezóne 2013/2014 veľkú šancu zopakovať, či dokonca zlepšiť si výborné štvrté miesto v súťaži BA-Vidiek sk. B - PK (SZVB), ktoré dosiahli v sezóne 2012/2013. Po jesennej časti súťaže sú na veľmi peknom treťom mieste v tabuľke, keď z deviatich zápasov vyhrali šesť, dva prehrali a jeden remizovali. So skóre 37:9 a ziskom 19 bodov majú z tretieho miesta na jar veľkú príležitosť dosiahnuť opäť skvelý výsledok! Aj naši mladí futbalisti si rozhodne zaslúžia vašu priazeň a podporu z hľadiska!

Vyžrebovanie zápasov jarnej časti súťaže V. ligy Seniorov Ba-vidiek sk. B (S5VB):

Kolo	Deň	Čas	Súperi
16.	22. 3. 2014	15:00	MŠK Kráľová pri Senci (B) – TJ Družstevník Doľany
17.	30. 3. 2014	16:00	TJ Družstevník Doľany – FK Družstevník Blatné
18.	6. 4. 2014	16:30	TJ Dubová – TJ Družstevník Doľany
19.	13. 4. 2014	16:30	TJ Družstevník Doľany – OŠK Chorvátsky Grob
20.	20. 4. 2014	16:30	TJ Slovan Vištuk – TJ Družstevník Doľany
21.	27. 4. 2014	17:00	ŠK Svätý Jur (B) – TJ Družstevník Doľany
22.	1. 5. 2014	17:00	Grinavský futbalový klub 1923 – TJ Družstevník Doľany
23.	4. 5. 2014	17:00	TJ Družstevník Doľany – FC Slovan Častá
24.	8. 5. 2014	17:00	TJ Hrubý Šúr -TJ Družstevník Doľany
25.	11. 5. 2014	17:00	TJ Družstevník Doľany – ŠKO Miloslavov
26.	18. 5. 2014	17:00	ŠK Kaplna – TJ Družstevník Doľany
27.	25. 5. 2014	17:00	TJ Družstevník Doľany – ŠK Čataj – FK
28.	1. 6. 2014	17:00	TJ Družstevník Doľany – FC Slovan Modra
29.	8. 6. 2014	17:00	TJ Družstevník Doľany – ŠK Nová Dedinka
30.	14. 6. 2014	17:00	OŠK Slovenský Grob (B) – TJ Družstevník Doľany

Vyžrebovanie zápasov jarnej časti súťaže Starších žiakov BA-Vidiek sk. B - PK (SZVB):

Kolo	Deň	Čas	Súperi
10.	6. 4. 2014	14:00	TJ Slovan Vištuk – TJ Družstevník Doľany
11.	13. 4. 2014	14:30	TJ Družstevník Doľany – ŠFK Prenaks Jablonec
13.	27. 4. 2014	15:00	TJ Družstevník Doľany – OŠK Slovenský Grob
14.	4. 5. 2014	10:00	FC Družstevník Budmerice – TJ Družstevník Doľany
15.	11. 5. 2014	15:00	TJ Družstevník Doľany – ŠK Svätý Jur
16.	18. 5. 2014	15:00	ŠK Šenkvice – TJ Družstevník Doľany
17.	25. 5. 2014	9:30	CFK Pezinok – Cajla – TJ Družstevník Doľany
18.	1. 6. 2014	15:00	TJ Družstevník Doľany – TJ Dubová
12.	8. 6. 2014	15:00	FC Slovan Častá – TJ Družstevník Doľany

Opäť sú tu 2 %, opäť môžete pomôcť: a nič vás to nebude stáť!

Opäť nastáva čas každoročného zúčtovania daní a s ním aj príležitosť, aby ste podporili aktivity dobrovoľníkov a športovcov v obci Doľany. Pre zamestnancov je to iba formalita, vypísanie jediného stručného tlačiva, pre živnostníkov a firmy tiež nejde o žiadny zložitý úkon navyše - výsledkom je však citeľná podpora aktivít pre tých, ktorí sa snažia pre ostatných urobiť čosi viac.

Ak ste sa ešte nerozhodli, komu poukážete 2 percentá z vašej dane, odvádzanej štátu, budeme radi, ak tak urobíte v prospech dvoch organizácií, ktoré podporujú športový a kultúrny život v Doľanoch - TJ Družstevník Doľany, v ktorom pôsobia naše futbalové družstvá seniorov a žiakov, alebo Občianske združenie Spolok pre krajší život v Doľanoch, ktoré organizuje jarmoky a iné kultúrne a spoločenské aktivity pre deti i dospelých. Z vašich dvoch percent, ktoré ste OZ Spolok pre krajší život v Doľanoch poukázali vlni a za ktoré úprimne ďakujeme, sa financovala napríklad úvodná fáza rekonštrukcie Domu smútku, časť nákladov na postavenie informačných tabúľ Doľanskeho historického chodníka a aktivity pre naše deti, ktoré spolok organizuje v klube nad miestnym úradom.

Jednostranové tlačivo nájdete na internete alebo vám ho poskytne váš zamestnávateľ. Stačí doň vyplniť základné údaje organizácie, pre ktorú ste sa rozhodli:

TJ Družstevník Doľany, 900 88 Doľany 265, IČO 17641411

OZ Spolok pre krajší život v Doľanoch, 900 88 Doľany 152, IČO 42256062

Vopred vám všetkým ďakujeme za vašu podporu!

Čo sa udialo v Doľanoch

Uvítanie detí do života

19. januára sa v kultúrnom dome uskutočnilo oficiálne uvítanie detí narodených v minulom roku. Po úvodnom privítaní a pasovaní za Doľancov pánom starostom J. Mruškovičom vystúpili aj žiačky našej školy (K. Knurovská, A. Košecká, V. Jakubčíková) ako tri sudičky, ktoré týmto deťom zarecitovali, zaspievali krásnu uspávanku a dali do vienka lásku, zdravie a múdrosť, aby vedeli rozoznať dobro od zla. Už tretí rok po sebe dostávajú všetci novonarodení Doľanci krásne maľovaný (autorom je náš rodák, akad. maliar Ferko Malík), číslovaný certifikát, na ktorý si môžu pridať svoj vlastný otláčok prsta, dlane, či nohy...

V roku 2013 sa v našej obci narodilo týchto jedenásť detí:

Demovič Jakub	18. 1. 2013
Kormančík Tomáš	8. 4. 2013
Zaľko Martin	12. 5. 2013
Tichá Veronika	14. 6. 2013
Drobný Daniel	4. 7. 2013
Kirinovič Štefan	5. 7. 2013
Klein Daniel	11. 7. 2013
Bendib Evie	1. 8. 2013
Dúbravec Alexander	2. 8. 2013
Setnický Michal	27. 8. 2013
Nižný Matúš	9. 10. 2013

Rodičom aj ich ratolestiam srdečne gratulujeme a želáme krásny a spokojný život v Doľanoch!

Novoročný ohňostroj

Po prvý krát sme sa tohto roku spolu zišli v podvečer na Nový rok, aby sme si na pozvanie starostu obce pripili vareným vínom a čajom na zdravie a spokojnosť v roku 2014. Pred Hasičskou zbrojnicou sa napriek citeľnému chladu zišlo takmer dvesto Doľancov, aby spolu so svojimi ratolesťami, ktoré museli silvestrovskú noc prespať, oslávili vstup do nového roka „obecným“ ohňostrojom. Zdá sa, že sa zrodila opäť celkom pekná nová tradícia, takže si len želajme, aby sme sa o rok znova zišli všetci v plnom zdraví.

Obnovená socha svätého Leonarda

Dňa 3. novembra 2013 sa konala v kaplnke svätého Leonarda slávnostná svätá omša pri príležitosti zreštaurovanej sochy svätého Leonarda. Socha patróna našej obce bola zrekonštruovaná vďaka finančným príspevkom a dobrovoľnej zbierke našich občanov a rodákov, v ktorej sa vyzbieralo 1500 eur. Opravu sošky zabezpečila RNDr. Aurélia Pikulíková, podľa slov reštaurátora Mgr. Jána Feča bola totálne rozozratá červotočom a pohromade ju držal len vonkajší náter.

Svätého Leonarda sme si uttili našimi pútnickými piesňami a k slávnostnému priebehu prispel aj doliansky spevácky zbor. Sme radi, že socha svätého Leonarda bola obnovená a zachovaná pre ďalšie generácie. Ďakujeme všetkým, ktorí nezištne prispeli na opravu sošky Ompitálskeho patróna.

Silvestrovský výstup na „Keltek“

So starým rokom 2013 sme sa už tradične po 28. krát rozlúčili posledný deň v roku výstupom na Keltek. Neodradilo nás ani usmolené počasie a v hojnom počte sme „Keltek“ zdolali. Naši turisti pripravili ohník, čaj, horalky, aby sme sa mohli zohriať, opiecť slaninu a kolobásky. Tradične o dvanástej hodine bola vyvesená slovenská zástava a všetci sme od srdca zaspievali hymny. A nie jednu, dokonca až tri. A to slovenskú, doľanskú a turistickú. Navzájom sme si pripili, popriali všetko dobré a v dobrej nálade sme odchádzali domov, aby sme mohli pokračovať v silvestrovskej oslave. Bol to naozaj jedinečný výstup, lebo bol silvestrovský a atmosféra je „hore“ neopakovateľná. Kto ešte nebol a nezažil, oplatí sa vyskúšať.

Mgr. Stanislava Oravcová

Posledná rozlúčka

Dňa 1. 2. 2014 sme sa rozlúčili na poslednej ceste v tomto živote s našou organistkou Jankou Šestákovou, ktorá za svojho života odprevadila stovky našich blízkych a doprevádzala náš spev na svätých omšiach.

**Janka, ďakujeme,
odpočívaj v pokoji.**

Vianočná akadémia

Už po štvrtýkrát si naši žiaci pripravili vianočné výrobky a program na Vianočnú akadémiu, ktorá sa konala 14. 12. 2013 v kultúrnom dome. Žiaci vystupovali s vianočnými básňami, piesňami, tancom so stuhami. Tiež sa predviedli i ako herci v scénoch s názvami Dievčatko so zápalkami a Vianoce zvieratiek. Hostia si mali možnosť zakúpiť výrobky žiakov a tak finančne podporiť našu školu. Týmto by sme sa chceli poďakovať všetkým sponzorom, ktorí nám pomohli.

Blažoželanie ku krásnemu jubileu

V piatok 31. januára 2014 v popoludňajších hodinách sme spolu so starostom obce Doľany Jozefom Mruškovičom navštívili domácnosť Márie Vláškovovej, rod. Drínovej, ktorá v týchto dňoch sláviла svoje okrúhle životné výročie 90 rokov. Návštevu sprevádzala príjemná atmosféra a spomienky jubilantky na jej mladosť a uplynulé roky života. Na otázku či nám prezradí nejaký špeciálny liek „dlhovekosti“, jubilantka odpovedala v tom zmysle, že ona čerpala a čerpá fyzickú silu a duchovnú silu z viery v Boha a celého radu absolvovaných pútí, nielen na Slovensku, ale aj v cudzine (Fatima, Lurdy atď). Pri príležitosti životného jubilea pani Márie Vláškovovej navštívil na Hromnice našu farnosť aj bývalý správca našej farnosti, pán farár Jozef Lednický, a slúžil slávnostnú svätú omšu.

JUDr. Ida Konopová, PhD., zástupkyňa starostu

Nenechajte si ujst'

Program akcií v Doľanoch
v najbližších troch mesiacoch

15. február, sobota, od 19.00 hod

Valentínska zábava

KD J. Fándlyho, Doľany

1. marec, sobota, od 9,00 hod

Obec Doľany a Spolok vinohradníkov a vinárov pozývajú na
Obecnú zabíjačku

Na Pažití

1. marec, sobota, od 16,00 hod

Fašiangový sprievod masiek, fašiangová zábava

KD J. Fándlyho, Doľany

8. marec, sobota, 18,00 hod

MDŽ

Divadelné predstavenie pre ženy, vítaní sú aj muži

KD J. Fándlyho, Doľany

15. marca, sobota, 7,00 – 22,00 hod

Voľby prezidenta SR

1. kolo

KD J. Fándlyho, Doľany

23. marec, nedeľa

Jarný Jozefovský piknik na Godovej skale

Spoločný turistický výšľap pre všetkých

Zraz o 11,00 hod. pred školou, Doľany

29. marca, sobota, 7,00 – 22,00 hod

Voľby prezidenta SR 2. kolo

KD J. Fándlyho, Doľany

26. apríl, sobota

10. ročník výstavy a ochutnávky malokarpatských vín

Pozýva Spolok vinohradníkov a vinárov Doľany (neverejná časť – odborné hodnotenie vín sa uskutoční 12. apríla)

KD J. Fándlyho, Doľany

30. apríl, streda, od 17,00 hod

Stavanie mája

Pri hasičskej zbrojnici

1. máj, štvrtok, 9,00 hod

1. Vinohradnícky dogtrekking

13 km pešej turistiky so psami cez vinohrady a les. Vítaní sú všetci priaznivci zdravého pohybu, aj bez psov. Bližšie organizačné pokyny sa dozviete pred akciou.

Zraz a registrácia v priestoroch JM Vinárstva Doľany od 8,30 h

11. máj, nedeľa, 16,00 hod

Deň matiek

KD J. Fándlyho, Doľany

Časy začiatku akcií, ktoré nie sú uvedené, budú spresnené vyhlásením v miestnom rozhlase.

nájdete nás aj na facebooku

Doľanské noviny

Bratislavský samosprávny kraj

podporuje akcie v Doľanoch a prestavbu Domu smútku

Hrad Červený kameň pozýva

18. – 21. apríl

Jarné slávnosti

Prehliadky jarne vyzdobených hradných komnát so sprievodným slovom o veľkonočných tradíciách šľachty a obyčajného ľudu.

26. apríl, 10. máj, 31. máj

Burza starožitostí

Tradičné podujatie pre milovníkov starožitostí.

17. máj

Noc múzeí a galérií

V tomto čase múzeum otvára svoje „skryté“ komnaty.

17. máj – 18. máj

Historický festival ROTENSTEIN

Bojové vystúpenia sa budú striedať s komornými šermiarsko-divadelnými predstaveniami.

Podakovanie

Redakcia Doľanských novín ďakuje za finančnú podporu: spoločnosť Continental Film a pán Michal Drobný.

Riadková inzercia

- Predám novú liaheň na 50 ks vajec, cena 85 euro. www.liahen.sk, tel.: 0907/181 800
- Auto – spojky, rozvody, náhradné dielce, www.autowit.sk, tel.: 0907/181 800

